

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

České Budějovice

Inspekční zpráva

Základní škola Trhové Sviny, okres České Budějovice

Školní 713, 374 01 Trhové Sviny

Identifikátor školy: 600 057 372

Zřizovatel: město Trhové Sviny, Žižkovo náměstí 32, 374 01 Trhové Sviny

Školský úřad České Budějovice, Nerudova 59, 370 21 České Budějovice

Termín konání orientační inspekce: 17. - 19. duben 2000

Čj.	071 1021/00-4030
Signatura	og1ct112

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk a matematika - 1. stupeň

Navštíveno bylo 7 hodin jazykového vyučování, čtení a psaní a 7 hodin matematiky v 1. - 5. ročníku. Plánování a příprava výuky odpovídá základním učebním dokumentům. V některých případech ale málo zohledňuje složení konkrétních žakovských kolektivů, možnosti a individuální potřeby jednotlivých žáků.

Výuku zajišťují odborně a pedagogicky způsobilé učitelky, převážně s dlouholetou praxí. Žáci jsou vyučováni v kmenových učebnách, které jsou prostorné, světlé, esteticky upravené, část z nich je vybavena koberci. V některých třídách jsou dosud málo vhodné staré řady lavic se sklopnými sedáky, jednotná výška pracovních stolků v některých dalších třídách neodpovídá vzrůstu žáků. Pro výuku obou předmětů mají žáci a učitelky k dispozici nové řady učebnic se schvalovací doložkou MŠMT ČR, doplňkové texty a pracovní sešity, dobře vybavenou žakovskou knihovnu. Inventář kabinetu 1. stupně je rozdělen podle ročníků, jeho fond tvoří převážně starší pomůcky, postupně podle finančních možností a požadavků učitelek doplňované a obměňované novými. V navštívených hodinách byly však názorné a manipulační pomůcky málo využívány.

Většina hodin byla strukturována s ohledem na zvolený cíl, který se průběžně dařilo plnit. Učitelky pamatovaly na cyklické procvičování a upevňování učiva, kladly důraz především na dobré zvládnutí základů pravopisu a numerického počítání. Méně pozornosti bylo v navštívených hodinách věnováno rozvoji komunikativních dovedností a vedení žáků ke vzájemné spolupráci. V některých sledovaných hodinách bylo zjištěno vysoké tempo práce a probírání rozšiřujícího učiva na úkor procvičení a plného osvojení si základního učiva všemi žáky. V menší míře se v hodinách projevila vnitřní diferenciacce podle úrovně schopností a individuálních předpokladů žáků. V některých hodinách byla vhodně zařazena skupinová práce, ve třídách prvního ročníku byly zařazovány prvky vycházející ze současných pedagogických trendů jako zapojení širšího spektra poznávacích kanálů či prožitku. Příkladné byly hodiny v jednom prvním a jednom druhém ročníku a to jak po stránce důsledného uplatňování didaktiky předmětu, tak v pestré paletě forem práce, respektujících věk a potřeby žáků.

Učitelky se snažily o průběžnou motivaci žáků pozitivním hodnocením jejich dílčích výkonů, poskytovaly okamžitou zpětnou vazbu analýzou chyb, důsledně opravovaly písemné projevy žáků. Častým jevem v klasifikaci bylo však zdůraznění sumativní stránky na úkor motivační a formativní. Rovněž značná četnost klasifikace písemných projevů neposkytuje všem žákům potřebný prostor na dostatečné osvojení si a zvládnutí nové látky.

Ve všech hodinách panovala klidná, pracovní atmosféra, byl zde zřetelný respekt žáků k daným pravidlům. Žáci velmi dobře četli, úroveň projevených znalostí byla dobrá.

Personální zabezpečení výuky 1. stupně je na velmi dobré úrovni. Plánování, materiální a psychohygienické podmínky, organizace a metody výuky, hodnocení a komunikace dosahují průměrné úrovně. Hodnocené hodiny byly hodnoceny na škále vynikající až průměrná. Celkově je kvalita výuky českého jazyka a matematiky na 1. stupni na dobré úrovni.

Český jazyk - 2. stupeň

Hospitováno bylo ve všech ročnících 2. stupně v sedmi vyučovacích hodinách. Rozvržení učiva českého jazyka do jednotlivých ročníků odpovídá požadavkům vzdělávacího programu,

hodinové dotace předmětu jsou správně přiděleny podle příslušného učebního plánu. Pro zlepšení podmínek a výsledků výuky vedení školy po konzultaci s učiteli zvýšilo v 8. ročníku týdenní hodinovou dotaci předmětu na pět a ve třídách s vyššími počty žáků je jedna hodina týdně dělena. Vyučující zpracovali tematické plány s časovým rozvržením tematických celků v souladu s osnovami předmětů. Plány jsou až na jednu výjimku zpracované spíše jako výčet základního učiva s časovým zařazením bez pravidelného vyhodnocování a případné aktualizace. Podle záznamů v kontrolovaných třídních knihách jsou osnovy plněny. Výukové cíle ve sledovaných hodinách byly tematicky odpovídající, náročností však ne vždy přiměřené věku žáků, ve většině hodin byly přizpůsobeny aktuálnímu stavu třídy.

Výuku zajišťují tři vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí a jedna učitelka s odbornou způsobilostí pro jiné předměty. Dvě učitelky mají dlouholetou, učitel střední a jedna učitelka kratší praxi.

Vyučování probíhá v kmenových třídách, které svým základním vybavením a estetickou úrovní vytváří průměrné pracovní prostředí. Postupně se daří zlepšovat celkové vybavení některých tříd (nové žakovské lavice a židle, moderní zářivkové osvětlení, výměna podlahové krytiny), z didaktického hlediska však zde chybějí zejména nástěnné a jiné názorné pomůcky. To zvyšuje nároky na přípravu a organizaci hodin, neboť vše potřebné pro výuku si vyučující nebo žáci do hodin přinášejí. Ve sledovaných hodinách byly pomůcky k doplnění a ke zpestření výuky využívány jen v malé míře, didaktická technika nebyla použita vůbec. V hodinách se pracuje s učebnicemi se schvalovací doložkou MŠMT ČR, je patrná snaha vyučujících přejít na ucelené řady.

Zařazení předmětu do rozvrhu hodin (téměř vždy v průběhu prvních čtyř hodin) a rozvržení jeho jednotlivých složek odpovídá psychohygienickým zásadám. Stavba sledovaných hodin byla převážně tradiční, probíhaly většinou v odpovídajícím tempu. Z hlediska členění hodin často chybělo úvodní seznámení s průběhem hodiny a závěrečné shrnutí a zhodnocení práce žáků v hodině. Vyučující dbali na vhodné osvětlení a větrání tříd. Pouze ojediněle se objevily činnosti s relaxačními prvky.

Navštívené hodiny byly dobře připraveny po odborné stránce. Po stránce metodické nebyly některé hodiny předem promyšleny tak, aby v rámci vzdělávacího cíle žáky co nejvíce motivovaly a aktivizovaly. Vyučující postupovali věcně správně, převažovaly však frontálně řízené činnosti bez diferenciací žáků nebo zadávaných úkolů a bez výraznější motivace. Vhodné podmínky pro aktivní učení a pro samostatné projevy žáků se dařilo vytvořit učitelům v 6. a 9. ročníku. Přirozeně propojoval učivo mluvnice, slohového výcviku a literatury, vedl žáky nejen k pochopení společných prvků učiva, ale i ke schopnosti vytvořit si a formulovat vlastní názor. Systemizací učiva a důsledným procvičováním zvoleného postupu podporoval jejich logické myšlení. Naopak jiné hodiny nebyly účelně řízeny, učitelky používaly málo aktivizující formy práce, chyběla průběžná motivace a motivační hodnocení. Většina učitelek vhodně využívala mezipředmětových vztahů.

K žákům se vyučující chovali v naprosté většině vstřícně a vlídně, s tolerancí a respektem k jejich osobnosti. Stejně tak žáci byli přístupní a snažili se spolupracovat, i když v některých hodinách neměli dostatečný prostor pro rozvoj komunikativních dovedností. Projev vyučujících byl jasný, srozumitelný a kultivovaný.

Z hodnocení sledovaných oblastí vyplývá, že pro výuku českého jazyka na 2. stupni má škola průměrné podmínky. Hospitované hodiny se pohybovaly od nadprůměrné po podprůměrnou úroveň, většina byla na průměrné úrovni. Kvalita vzdělávání v předmětu český jazyk je celkově hodnocena jako dobrá.

Matematika - 2. stupeň

Hospitováno bylo 6 vyučovacích hodin matematiky ve třídách 6. až 9. ročníku. Výuka matematiky probíhá v souladu se zvoleným výchovně vzdělávacím programem, týdenní dotace vyučovacích hodin jsou ve všech třídách dodrženy. Vyučující zpracovávají časové tematické plány, v nichž rozvržené učivo vychází z učebních osnov vzdělávacího programu.

Matematiku na 2. stupni školy vyučují čtyři odborně a pedagogicky způsobilí vyučující. Škola je vybavena potřebnými pomůckami a didaktickou technikou, v sledované výuce však byly pomůcky a technika minimálně využity. Žáci používali předepsaným způsobem schválené tituly učebnic, které obsahují probírané učivo.

Hodiny matematiky jsou optimálně zařazeny do rozvrhu vyučování. Sledovaná výuka probíhala v kmenových učebnách, které poskytují vhodné psychohygienické podmínky pro práci a pobyt žáků. V průběhu většiny shlédnutých hodin byly převážně dodržovány psychohygienické zásady práce se žáky, méně bylo dbáno na zařazování relaxačních činností. V některých hodinách převládala jednotvárná frontální metoda práce.

Tři z hospitovaných hodin byly zaměřeny na opakování, procvičování a doplnění dříve probraného učiva, těžištěm dvou sledovaných hodin byl výklad nového učiva, v jedné navštívené hodině byla psána čtvrtletní písemná práce. Všichni vyučující zřetelně formulovali cíle vyučovacích hodin, společnou předností veškeré sledované výuky byla její věcná správnost. Hodiny s převahou opakování a procvičování učiva byly dobře strukturované vzhledem k věku žáků. Vhodně byla zařazována individuální samostatná práce žáků i práce ve skupinách. Úlohy pro samostatnou práci byly žákům správně prezentovány a obtížností odpovídaly jejich schopnostem. Vyučující byli se žáky v kontaktu, při práci jim poskytovali radu a pomoc, umožnili žákům individuální pracovní tempo. Práce žáků byla vhodným způsobem vyhodnocována, vyučující sledovali jejich úspěšnost. Hodiny s převahou výkladu nového učiva (jedna z nich byla dělená) se vyznačovaly omezeným výběrem aktivizujících vyučovacích metod a forem práce. Pro vyvození nového učiva v těchto dvou hodinách nebyl vždy použit zcela správný metodický postup. V dělené hodině nebyly využity možnosti pro individuální přístup k různě nadaným žákům, které nabízí práce s polovinou třídy. Čtvrtletní práce, která byla psána při sledované hodině v 6. ročníku, byla rozsahem i obtížností úloh přiměřená schopnostem žáků. Učivo zařazené do čtvrtletní práce bylo se žáky v předchozích hodinách zopakováno a procvičeno, žáci byli pro práci vybaveni vhodnými pomůckami.

Ve většině sledovaných hodin byli žáci vyučujícími motivováni pozitivním hodnocením za úspěšné splnění úkolu. K zájmu žáků o práci v hodině přispěl též vhodný výběr zajímavých úloh. Některé z navštívených hodin byly správně zakončeny motivujícím hodnocením činnosti žáků vyučujícím.

Ústní i písemný projev žáků má dobrou odbornou i jazykovou úroveň, žáci, přiměřeně věku, rozumí a sami užívají matematickou terminologii i specifické matematické zápisy. Ve sledovaných hodinách byla většinou dobrá pracovní atmosféra, ovlivněná vhodným vystupováním vyučujících a jejich správným vztahem k žákům.

Plánování výuky a její personální podmínky jsou vynikající. Materiální a psychohygienické podmínky výuky jsou na dobré úrovni. Organizace práce v hodinách, výběr vhodných forem a metod práce, motivace a hodnocení žáků vyučujícími vykazují celkově převahu pozitiv. Interakce a komunikace je na velmi dobré úrovni.

Výuka matematiky na 2. stupni školy má celkově velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

V tomto školním roce školu navštěvuje 582 žáků z 33 obcí.

Koncepční záměry vedení školy vycházejí z konkrétních podmínek, ve kterých se škola nachází. Berou v úvahu polohu a velikost školy, počet dětí narozených ve spádové oblasti v posledních letech, možnosti dané rozpočtem a vycházejí z dlouholetých pedagogických zkušeností.

Mezi hlavní cíle dlouhodobějšího charakteru patří plynulý přechod na vzdělávací program Základní škola, důraz na výuku cizích jazyků a informatiky, podpora zdravého životního stylu žáků, udržení a rozvíjení nabídky zájmových kroužků ve školním klubu, zvyšování odborné způsobilosti pedagogických pracovníků. Hlavní úkoly pro tento školní rok jsou zahrnuty v dokumentu Školní rok 1999-2000 a konkretizovány v měsíčních plánech.

Výuka probíhá podle schválených učebních dokumentů, v 1. - 8. ročníku je to vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/6-2, v 9. ročníku upravený učební plán čj. 18 730/91-20. Program Základní škola je rozpracován tak, aby variabilita hodinových dotací jednotlivých předmětů co nejvíce vyhovovala potřebám žáků, možnostem personálního zajištění výuky i specifikům daného předmětu. Výuka je doplněna širokou nabídkou volitelných a nepovinných předmětů. Specifickým problémem školy je existence víceletého gymnázia ve městě, do kterého odchází velké množství žáků z 5. ročníků (v minulých letech vždy 20 - 30 % žáků). Tato skutečnost negativně ovlivňuje podmínky výuky zejména na 2. stupni, částečně také na 1. stupni.

Pro žáky se specifickými vývojovými poruchami učení (celkem 42, z toho 36 škola vede jako integrované) učitelky vypracovaly individuální vzdělávací programy, které vycházejí z doporučení odborníků. Jsou zpracovány se znalostí problematiky a v praxi jsou využívány. Tito žáci mají rovněž možnost navštěvovat nepovinné předměty - na 1. stupni je to individuální logopedická péče, na 2. stupni cvičení z českého jazyka.

Vedení školy všestranně podporuje mimoškolní zájmovou činnost žáků. Ve škole výborně funguje školní klub, ve kterém v letošním roce pracuje 497 žáků v 33 zájmových kroužcích.

Organizování

Kompetence, pracovní povinnosti a odpovědnost pracovníků jsou jasně a konkrétně vymezeny v dokumentu Školní rok 1999 - 2000. Ve škole pracují předmětové komise na 2. stupni a metodické sdružení 1. stupně. Jejich připomínky jsou využívány a zapracovány do ročního plánu práce.

Povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů, je řádně a důsledně vedena.

Informace mezi vedením školy, učiteli a žáky jsou předávány obvyklými způsoby. Ve škole velmi dobře funguje sdružení Rada rodičů. Ve spolupráci s ní vedení školy řeší účinně problémy, které se vyskytují v oblasti škola - rodina. Pro širší veřejnost je každoročně pořádána školní akademie. Škola velmi dobře spolupracuje s ostatními školami v regionu, společně pořádají regionální sportovní hry.

Vzhledem k velké spádové oblasti bylo nutné organizaci vyučování přizpůsobit odjezdu autobusů, krácení přestávek je povoleno MŠMT ČR. Dobře se osvědčil odvoz žáků 1. stupně na autobusové nádraží po skončení dopoledního vyučování.

Výroční zpráva obsahuje všechny předepsané kapitoly, je zpracována stručně, přehledně, má

analytický charakter. Z materiálně technického zabezpečení výuky jednotlivých předmětů je zřejmé, že finanční prostředky jsou používány v souladu s účelem jejich poskytnutí a s ohledem k přijatým vzdělávacím programům.

Vedení a motivování pracovníků

Při vedení pracovníků se uplatňuje demokratický styl řízení, účelně je využíváno jejich poradního hlasu v otázkách, které se týkají především jednotlivých vyučovacích předmětů.

Systém vedení a motivování pracovníků je založen na vymezených pravidlech. Vedení školy vytváří velmi dobré podmínky pro uplatnění individuálních schopností jednotlivých pracovníků, především podporou dalšího vzdělávání. Učitelé se účastní vzdělávacích akcí podle svého zájmu a podle potřeb školy. Zájem je především o studium jazyků, dramatickou výchovu a volbu povolání. Škola pořádá pro všechny učitele kurz výpočetní techniky.

Kvalita práce a aktivity nad rámec pracovních povinností jsou vhodným způsobem oceňovány. Na kvalitu a výsledky výchovně vzdělávací práce také kladou hlavní důraz kritéria hodnocení pracovníků, která jsou jasně stanovena a umožňují maximálně objektivní posouzení práce jednotlivců, jsou veřejně dána na vědomí.

Kontrolní mechanismy

Plán kontrolní a hospitační činnosti je rozpracován do celého školního roku, jednotlivé úkoly jsou rozděleny mezi ředitele a oba zástupce. Výsledky kontrol jsou vždy projednány s příslušnými pracovníky, v případě potřeby jsou ihned přijata opatření. Ředitel školy rovněž v průběhu celého roku provádí kontrolu hospodaření a provozu školy.

Pro hodnocení úrovně kvality výsledků učení žáků používá škola jednak běžné kontrolní práce, jednak si zpracovává vlastní testy z českého jazyka a matematiky pro žáky 4. a 9. ročníků, v jednotlivých předmětech. Tyto testy jsou dále analyticky zpracovávány a slouží jako zdroj informací o kvalitě výuky ve třídě.

Hodnocení kvality řízení

Plánování je koncepční a promyšlené, dosahuje vynikající úrovně. Ostatní sledované oblasti jsou na nadprůměrné úrovni. Kvalita řízení školy je hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Informační výpis ze sítě škol, předškolních a školských zařízení ze dne 1. 9. 1998
- Povolení krácení přestávek čj. 27 262/99-22 ze dne 7. 9. 1999
- Hlavní úkoly ve školním roce 1999/2000
- Plán hospitační činnosti pro školní rok 1999/2000
- Povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů

ZÁVĚR

Škola velmi dobře plní svou funkci a zajišťuje pro žáky ze širokého okolí kvalitní vzdělávací nabídku.

Řízení školy je plánovité a zodpovědné, vykazuje převahu pozitiv. Soustavná pozornost je věnována mimoškolním aktivitám, jejichž nabídka ve škole je velmi široká. Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech dosahuje velmi dobré a dobré úrovně. Dílčí nedostatky ve výuce se projevily zejména v menší diferenciaci učiva a motivaci žáků.

Finanční prostředky poskytované ze státního rozpočtu jsou využívány hospodárně v souladu s účelem jejich poskytnutí.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Alena Stachová	
Členové týmu	PhDr. Jana Bartošová	
	Mgr. Iva Neumannová	
	Mgr. Arnošt Punčochář	

V Českých Budějovicích dne 26. května 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 31. 5. 2000

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Mgr. Jan Mikeš

.....
..

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	14.5.2000	1131/00
Zřizovatel	14.5.2000	1130/00

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		připomínky nebyly podány